

Inleiding: Vanmorgen staat één schriftlezing op de rol, die ik in twee, of eigenlijk in drie delen heb geknipt en omgeven heb met tekst en melodie van *Lied 547*. Het is de brief van Paulus, die hij vanuit de gevangenis in Rome schreef aan de gemeente in Kolosse.

Het eerste gedeelte schetst hoe de vlag er in deze gemeente bij hangt: Paulus is dankbaar om hun geloof en liefde. Geen vuiltje aan de lucht, zo lijkt het. Maar zijn brief houdt ook en vooral een waarschuwing in tegen valse leer en roept op vast te houden aan wat hen door Epafra geleerd is: Christus heeft door zijn kruisdood jullie van zonden bevrijd, probeer er niet op eigen kracht iets aan toe te voegen of zelf je schat in de hemel te verdienen.

Het tweede gedeelte begint met een credo. Daarom wordt u gevraagd daarbij te gaan staan om met die respectvolle houding deze geloofsbelijdenis te beamen. Daarna mag u zittend Paulus vriendelijke vermaning aanhoren.

Schriftlezing: **Kolossenzen 1: 1-14**

¹Van Paulus, door Gods wil apostel van Christus Jezus, en van onze broeder Timoteüs. ²Aan de heiligen in Kolosse, onze gelovige broeders en zusters, die één zijn met Christus. Genade zij u en vrede van God, onze Vader.

³In al onze gebeden danken wij God, de Vader van onze Heer Jezus Christus, voor u, ⁴want we hebben over uw geloof in Christus Jezus gehoord en over uw liefde voor alle heiligen; ⁵beide komen voort uit de hoop op wat in de hemel voor u klaarligt. Daarover hebt u gehoord toen aan u de waarheid verkondigd werd en het evangelie ⁶u bereikte. Overal in de wereld draagt het vrucht en groeit het, ook bij u, vanaf de dag dat u over Gods genade hoorde en de ware betekenis ervan begreep.

⁷Onze geliefde medewerker Epafra, die zich als trouw dienaar van Christus voor u inzet, heeft u daarin onderwezen. ⁸En hij heeft ons verteld over de liefde die de Geest in u opwekt. ⁹Daarom bidden wij onophoudelijk voor u, vanaf de dag dat we dat gehoord hebben. We vragen dat u Gods wil ten volle mag leren kennen door de wijsheid en het inzicht die zijn Geest u schenkt. ¹⁰Dan zult u leven zoals het past tegenover de Heer, Hem volkomen welgevallig. U zult vrucht dragen door al het goede dat u doet, uw kennis van God zal groeien ¹¹en u zult door zijn luisterrijke macht de kracht ontvangen om alles vol te houden en alles te verdragen.

¹²**Breng dus met vreugde dank** aan de Vader. Hij stelt u in staat om te delen in de erfenis die alle heiligen wacht in het licht. ¹³Hij heeft ons gered uit de macht van de duisternis en ons overgebracht naar het rijk van zijn geliefde Zoon, ¹⁴die ons de verlossing heeft gebracht, de vergeving van onze zonden.

Schriftlezing: **Kolossenzen 1: 15-23**

¹⁵Beeld van God, de onzichtbare, is Hij [, Jezus], eerstgeborene van heel de schepping:

¹⁶in Hem is alles geschapen, alles in de hemel en alles op aarde, het zichtbare en het onzichtbare, vorsten en heersers, machten en krachten, alles is door Hem en voor Hem geschapen.

¹⁷Hij bestaat vóór alles en alles bestaat in Hem. ¹⁸Hij is het hoofd van het lichaam, de kerk. Oorsprong is Hij, eerstgeborene uit de dood, om in alles de eerste te zijn: ¹⁹in Hem heeft heel de volheid willen wonen ²⁰en door Hem en voor Hem alles met zich willen verzoenen, alles op aarde en alles in de hemel, door vrede te brengen met zijn bloed aan het kruis.

²¹Eerst was u van Hem vervreemd en was u Hem in al het kwaad dat u deed vijandig gezind, ²²maar nu heeft Hij u door de dood van zijn aardse lichaam met zich verzoend opdat u heilig, zuiver en onberispelijk bent ten overstaan van Hem. ²³Blijf wel trouw aan het geloof, onwrikbaar gegrondvest in de hoop die het evangelie brengt, het evangelie dat u gehoord hebt en dat aan alle schepselen onder de hemel verkondigd is, en waarvan ik, Paulus, dienaar geworden ben.

Verkondiging: **Breng met vreugde dank!**

Gemeente van onze Heer, Jezus Christus, lieve mensen,

Het is vandaag de eerste zondag van de zomer en in de zomermaanden buig ik me graag over een boek of tekstgedeelte, dat anders eigenlijk niet of nauwelijks ooit ter sprake wordt gebracht. Vandaag is dat een brief van Paulus.

In onze tijd houden wij Paulus en zijn brieven graag wat op afstand. De man heet streng en stijf te zijn.

Maar vandaag is Paulus enerzijds bezorgd, anderzijds euforisch over het verlossend werk van Christus én de goede ontvangst van het evangelie in de kerk in Kolosse, een dan welvarende handelsstad aan de rivier de

Lycos, in het achterland van Efeze, in het westen van wat nu Turkije is. Laten we beginnen met wat lijnen uitzetten.

1. **Paulus**, dé apostel van Christus voor de heidenen, opereert m.n. in het oosten van het Middellandse Zee gebied. Om zich heen heeft hij een groepje medewerkers verzameld.

2. Eén van hen is **Epafras**, afkomstig uit Kolosse. Hij heeft daar in de afgelopen jaren een chr^e. gemeente gesticht.

Paulus zelf was elders bezig, maar zit nu gevangen in Rome. In Kolosse kent men Paulus dus alleen van horen zeggen. Ergens rond het jaar 60 reist Epafras af naar Rome om Paulus op te zoeken en hem om raad te vragen, over hoe hij met moet afrekenen met 'de dwaalleer' in Kolosse.

3. Daarmee zijn we meteen bij de **aanleiding** tot deze brief. Er gaat nl. een redenering rond in die stad, die wij best begrijpen: *niets is voor niets* en je kunt onmogelijk verwachten, *zomaar, -zonder dat je er ook maar iets voor hoeft te doen of te geven*, - verlost te worden en in de hemel te komen. Je mag dan in Christus' kruisdood en opstanding geloven, maar hoor eens: *voor wat hoort wat*.

Men had een heel leerstelsel opgetuigd met bemiddelende engelen, does en taboes, met zelfvernedering en zelfkastijding, om maar schatten in de hemel verdienen, i.p.v. dat die, zoals Paulus en Epafras leerden, vrij verkrijgbaar zijn door geloof in Christus' dood en opstanding.

Deze dwaalleer noemt Paulus een 'door mensen bedachte *filosofie*', een beredeneerd geloof met mystieke zelfopoffering, waarin mensen verzinken en verzanden en wegdrijven van het mysterie van de vrije gave van vrijmaking van zonde en van het koninkrijk van de hemel. 'Volg onze wetten en regels maar', zei men, 'kastijdt je lichaam om het te dwingen het goede te doen volgens onze wetten en regels, dan zal God je geven wat je verdient.'

Nee, zegt Paulus, Christus heeft – in zijn dood aan het kruis jullie met zichzelf verzoend, zodat jullie nu al, eens en voorgoed, heilig, zuiver en onberispelijk tegenover Hem staan. Verzoening is een vrije gift, die geen aanvulling behoeft. Er kán geen sprake zijn van verdienste. Dát is de **kerngedachte** in Paulus' brief aan de Kolossenzen.

Maar hoe zit het dan met Paulus' eigen opmerking in Kol.2, over zijn lijden t.b.v. de kerk als *aanvulling op het lijden van Christus*. We lazen dat niet, maar het is m.i. belangrijk elk misverstand hierover uit de weg te ruimen. Luister, Paulus verwijst hier niet naar Jezus' lijden en sterven, niet naar de martelingen en dood van zijn aardse lichaam, maar naar zijn lijden in de *tegenwoordige tijd*, d.i. zijn lijden mét zijn kerk, dat nu 'lichaam van Christus' is op aarde.

Paulus' lijden is in die zin het lijden van de kerk als geheel, waarvan hij deel uitmaakt en één van de leiders is, en daarmee het lijden van Christus zelf.

In zijn lijden openbaart zich de penibele situatie van heel de kerk in de wereld én de realiteit van Gods genade om het daarin uit te houden. Hij heeft geen andere keus, dan zich volhardend te verhouden tot de consequenties van zijn geloof en Godgegeven apostelschap.

Als dat zó zit, moeten wij misschien wat meer aandacht hebben voor de lijdende kerk van vandaag en ons meer bewust zijn van het lijden van Christus aan ons eigen kerkelijk lijden:

ónze moeiten ons te handhaven als gemeenschap van Christus in een geloofsvijandige, westerse wereld met zijn eindeloze stroom aan verleidingen en dwaalwegen, goed beredeneerde ook, zoals in Kolosse, die hun weg vinden in de kerk en onder gemeenteleden, en waardoor we velen – uit ons midden hebben zien verdwijnen.

Als Epafras naar Rome afreist om Paulus om advies te vragen hoe om te gaan met de invloed van die Joods-Hell.ische dwaalleer, die de gemeente binnensijpelt en waarvoor sommigen blijkbaar heel gevoelig zijn, wordt hij om onduidelijke redenen ook zelf gevangen gezet, - zodat hij niet zelf met Paulus' antwoord kan terugkeren naar Kolosse.

Daarom schrijft Paulus een brief, die hij meegeeft aan een andere medewerker uit zijn team om die te brengen en te zorgen dat hij wordt voorgelezen en doorgestuurd naar een gemeente in een stad verderop.

Vóór Paulus in zijn brief waarschuwt tegen de dwaalleer, geeft hij, zoals in ál zijn brieven, eerst een bemoediging en spreekt een gebed uit: 'Epafras heeft mij verteld hoe jullie Chr^s als Heer hebben aanvaard en over de liefde, die de heilige Geest in jullie heeft opgewekt. Daarvoor danken wij God, en we bidden voortdurend voor jullie.'

'Wij' is geen majesteitsmeervoud, maar verwijst naar Paulus en zijn metgezellen en medewerkers in de gevangenis in Rome. Wij bidden, 'dat jullie meer en meer Gods wil zullen leren kennen en begrijpen, door de wijsheid en het inzicht die de Geest jullie geeft. Dan zullen jullie écht kunnen leven zoals het een christen past

en veel goede dingen doen; en al doende zullen jullie God beter leren kennen; en jullie zullen kracht uit de hemel ontvangen om alle consequenties van dit christelijke leven te verdragen.'

In de ondertoon van deze bemoediging en dit gebed - schemert de aanleiding tot en het doel van de brief al door: *laat je niet misleiden, richt je op Christus, hij heeft ons met zichzelf verzoend en ons verlost van de consequenties van de zonde; dit evangelie hebben jullie ontvangen en omarmt, daarom, breng met vreugde dank...*

1. aan de **Vader**, die je laat delen in het licht en het rijk van zijn geliefde Zoon; én
2. aan de **Zoon** zelf, die ons verlost heeft door zijn dood en opstanding.

Oké, maar wie is die Zoon en wat betekent zijn verlossing dan? Passend bij zijn euforie over het evangelie van Jezus Christus, dat de Kolossenzen zo hartelijk hebben aanvaard en omarmt, heft Paulus nu in vv 15-20 een lied aan, d.i. een geloofsbelijdenis.

Daarom vroegen we u te gaan staan tijdens de lezing van deze 6 vv. Het is een gezongen credo, dat lijkt te zijn voortgekomen uit de gemeente van Kolosse zelf en daar in de kerk gezongen werd. We weten dat, omdat in Kol. 3:16 Paulus de gemeente oproept elkaar bij de les van het evangelie te houden door onderwijzing en vermaning, én door het zingen van Psalmen, hymnen en "*liederen, die de Geest u vol genade ingeeft.*"

Paulus spreekt hier dus de Kolossenzen aan in taal die hen eigen is en gebruikt een lied, een credo, dat hen na aan het hart ligt. Zo zet hij de toon voor zijn betoog tegen de dwaalleer die de gemeente bedreigt.

Laten we eens goed naar dit lied kijken. Neem het er maar bij als je wilt. Dit is even een leesles: Het is een lied in twee strofen.

De 1ste strofe, v.15-17, gaat over de schepping,

de 2de strofe, v.18-20, gaat over de kerk en Chr^s verlossend werk

De structuur van de beide strofen is identiek:

de 1ste regel begint met 'Hij is',

de 2de regel spreekt van de 'eerstgeborene',

de 3de begint met de woorden 'in Hem',

en de 4de regel bevat in beide coupletten drie gelijke elementen:

'alles', 'door hem' en 'voor hem'.

De 5de regel geeft steeds een soort samenvattende conclusie.

Paulus wil de Kolossenzen en al zijn latere lezers, - ook ons toeroepen: hou nou vast aan je geloof, blij dicht bij de 'kern van je belijden, nl. Christus Jezus, de Zoon van God de Vader, en dank God met vreugde', want weet je, de appel valt niet ver van de boom. Het is precies zoals jullie het zelf zeggen en zelf zingen. Kijk dan:

v. 15: 'Beeld van God, de Onzichtbare' is Hij, m.a.w. in zijn verschijnen onder de mensen op aarde heeft Jezus de Zoon, God de Vader aan ons geopenbaard;

'Eerstgeborene van heel de schepping': Jezus was dus van de beginne bij God –

ah, taal die we terugvinden bij de evangelist Johannes en die leunt op de oude wijsheidsliteratuur van Psalmen en Prediker en de apocriefe boeken Sirach en Wijsheid. Jezus is van den beginne, van eeuwigheid bij God, Hij is God, en maakt zo deel uit van Gods scheppingswerk: daarom zingt v. 16: 'In Hem is alles geschapen: alles in de hemel en op de aarde, alle zichtbare en onzichtbare dingen, – vorsten en heersers, machten en krachten'; dus ook koningen en presidenten en minister-presidenten, maar ook de engelen van de dwaalleraren zijn gewoon schepselen.

'Alles is dus dóór Hem én vóór Hem geschapen,' zo gaat 't verder en samenvattend concludeert regel 5 in

v.17: 'Hij bestaat voór alles en alles bestaat ín Hem.'

Jezus is dus van eeuwigheid voor de schepping uit en is zowel *instrument* als *doel* van de schepping.

Weer zoiets dat we eens goed tot ons moeten laten doordring: ons geschapen bestaan, wij, - wij zijn *omwille* van Christus. Dat heeft consequenties voor hoe we in het leven gaan staan.

Dan de tweede strofe, die begint weer met een nieuw 'Hij is'.

v. 18: 'Hij is het hoofd van het lichaam, de kerk, oorsprong is hij, eerstgeborenen van de doden, om in alles de eerste te zijn.' Hier gaat het niet om een numeriek eerste zijn, - het lied is geen wedstrijdverslag, - maar om 1ste onder gelijken zijn, Zoon onder de zonen en dochters van God: leider en hoofd vd kerk. Zijn eerst geboren zijn uit de dood, is onze hoop op leven, dat niet eindigt in het graf, maar voortleeft - in Gods liefde die nooit verloren gaat, leven dus dat voor eeuwig bestaat in en met God: goddelijk leven, kun jij je dat indenken?

V.19 zegt: 'In hem heeft heel de volheid willen wonen,' d.i., zo leren we verderop in Kol.2:9, de volheid van God, God zelf, die wil inwonen in de harten van de mensen. In Jezus is die inwoning zonder tegenstreven,

zonder reserve, onverdeeld, volkomen, in alle volheid: hij is de Zoon van God de Vader, aan Hem gelijk, Eén met Hem. Maar dat is ook wat God voor de mensen wil: dat zijn volheid in óns woont, zoals in Christus Jezus. Als dat eens waar werd, wie zouden we dan zijn? 'Dóór Hem en vóór Hem heeft Hij alles met zich willen verzoenen: *alles* op aarde en in de hemel', zingt het lied in v. 20.

De verlossing in en door Christus is compleet, omvat allen en alles. Geen toevoeging is nodig, het is zelfs niet mogelijk. Samenvattend en concluderend zegt regel 5: 'Jezus heeft *volkomen* vrede gebracht met zijn bloed aan het kruis.'

Met dit zo perfect gecomponeerde lied geeft Paulus een niet concreet en volledig ingekleurd beeld van de verrezen Heer. Hij laat ruimte voor de inzichten die Geest aan de gelovige geeft: je neemt het lied in de mond en al zingend wordt jij je bewust van een mysterie, dat uitreikt boven elk redelijk inzicht, ver boven elk verstandelijk bevatten.

Tegelijkertijd keert Paulus zich met dit lied, met deze belijdenis, tegen die zogenaamde redelijke leer van de dwaalleraars met hun leer van engelen als bemiddelaars tussen hemel en aarde, hun wetsbetrachting en regeldrift, hun 'does' van zelfvernedering en zelfkastijding, hun taboes van 'raak niet, smaak niet, roer niet aan', alsof het ook maar iets zou kúnnen toevoegen aan wat Chr.^s heeft bewerkt. Nee echt, er is geen enkele rede, het is zelfs *onredelijk* je te begeven in deze of welke het evangelie vreemde leer ook. In Christus immers is je schuld tegenover God niet 'wel voldoende', maar 'volkomen', 'totaal' weggevaagd, niets van over, een leeg en grondig schoongemaakt vat. Er is geen leemte, die jij zelf nog moet aanvullen. Láat die dwaalleer toch, laat élke dwaalleer aan je voorbij gaan, je bént al vrij!

Breng dan met vreugde dank aan de Vader en de Zoon, en LEEF!

AMEN.